

Könyvvizsgáló felelőssége az adóvizsgálat során

A könyvvizsgáló szerepe az adóellenőrzési és hatósági eljárásban igencsak korlátozott.

Az állam hatóságai jogkörüket gyakorolva nem tekintik egyenlő partnernek a könyvvizsgálókat. Az ellenőrzés során a könyvvizsgált és jó audittal rendelkező társaságok ugyanolyan elbírálás alá esnek, mintha soha könyvvizsgáló rá nem nézett volna a társaság irataira.

Annak idején nem alakult ki az a rendszer, amelyben az auditálás hitelessége valóban olyan megmérettetést jelent, amely az adókockázatot csökkentené.

Az állam a gazdasági élet biztonságát saját alkalmazottaival kívánta megerősíteni és ezért az adóellenőrzési eljárásban érdemlegesen nem vonta be a könyvvizsgálókat.

Nyilvánvaló egy megfelelő minőségű auditálást végző könyvvizsgálói hálózat létrehozása és annak az adóellenőrzésben partnerként történő elfogadása, illetve bizonyos jogosítványok átosztása előnyös lett volna, mind a gazdálkodók, mind az állami költségvetés számára.

Ennek a rendszernek a kiépülése elmaradt, ellenben az állami döntése következménye képpen sokszorosára duzzadt a revizori létszám melynek terheit a költségvetésből mindannyian megfizetjük.

Az adóellenőrzés során a könyvvizsgáló felelőssége mindössze a megbízó társasággal kötött szerződés, illetve jogszabály határolja be. Nyilvánvaló, hogy a könyvvizsgálónak érdeke, hogy az adóellenőrzés jelentősebb adóhiány megállapítása nélkül záruljon, de erre vonatkozó eszközei legalább olyan szinten kevesek, mint bármely más esetleges képviselő.

Tekintettel arra, hogy az adóellenőrzés és hatósági eljárás során a könyvvizsgálói audit athok nem jelent semmiféle biztonságot és garanciát, így könyvvizsgálónak nincs külön eszköze, hogy saját megállapítását megvédje.

Ez azzal a következménnyel is jár, hogy hitelessége az őt megbízó társaság felé csökken és azzal a mindannyiunk által ismert rossz szájízű mondattal záródik, hogy a könyvvizsgálat egy „szükséges rossz”.

Ennek a szemléletnek az elterjedésében jelentős szerepet játszott az a körülmény, hogy a gyakran alulképzett revizorral szemben hiába képviseli álláspontját a könyvvizsgáló, amikor sajnos a revizornak sokszor azon a szakmai szinten sincsen, hogy megértse nem, hogy elfogadja ezeket.

Az adóellenőrzés eredményeképpen született adóhatósági feljelentések során tapasztalatom szerint szintén nem jelent védelmet maga az auditálás ténye. A nyomozó hatóság vagy elfogadja az adóhatósági határozat megállapításait szakmai tényként, és ezt teszi a vád alapjává. Avagy igazságügyi szakértőt rendel ki az adóhiány megállapítására.

Fentiek során 10 éves gyakorlatom alatt egyetlen egyszer sem fordult elő, hogy a társaság könyvvizsgálóját arra érdemesítették volna, hogy a nyomozati eljárás során megállapításait szembesítsék a feljelentésben foglaltakkal, és módot adjanak arra, hogy álláspontját megvédje.

Összegezve a könyvvizsgáló számára nem csak a felelősséget kellene megállapítani, mind az adóellenőrzés és hatósági eljárás, mind a büntetőeljárás során lehetőséget kellene teremteni auditálásának megvédésére, illetve módot kellene adni arra, hogy az Audit jelentőségének emelkedésével és esetlegesen az ellenőrzés során történő megkülönböztetésével valóban hiteles szerepet tudjon a könyvvizsgáló a magyar gazdasági életben betölteni.